

Ze is er zelf nog niet helemaal uit, of het nu moedig is of juist laf: haar besluit om over enkele dagen euthanasie te laten plegen. Maar voor Loek Kessels (87), beter bekend als 'Lieve Mona', is het de juiste keuze, zo weet ze heel zeker. „Het is eigenlijk net als bij een narcose. Je krijgt een spuit en voor je het weet tuimel je weg. Wat is er nou genadiger dan dat?”

‘Lieve Mona’ is nu klaar voor een genadige dood

LANDGRAAF
DOOR SJORS VAN BEEK

Het was niet gepland, dit interview op zondagmiddag in haar huiskamer in Landgraaf over haar naderende einde. Maar de Facebook-post die ze afgelopen zaterdagavond zelf om 23.30 uur plaatste trok de aandacht. „Het was niet mijn bedoeling publiekelijk mijn dood aan te kondigen. Maar in feite is dat nu wel zo natuurlijk. Het is niet zo dat ik nog één keer in de publiciteit wilde. Het ging mij erom dat al die leuke lieve mensen die ik via Facebook ken zich niet hoeven af te vragen waarom ik daar binnenkort ineens verdwenen ben. Dus ik dacht: laat ik maar gewoon eerlijk zijn”, legt ze uit.

Reacties

Sinds het plaatsen van haar bericht stromen de reacties 'met grote golven binnen'. Zondagmiddag hebben al meer dan achthonderd mensen gereageerd. En nu het dan toch openbaar is, wil Mona („Noem me als je liefst geen Kessels in dit verhaal, dat is zo onzijdig”) best vertellen over haar keuze om het bittere einde niet lijdzaam af te wachten. „Mensen mogen zelf beslissen hoe ver ze zijn willen laten gaan. Niemand heeft dezelfde pijn. En dus kan niemand zo iets voor een ander beslissen. Ik wil zelf mogen bepalen wanneer ik niet meer wil.”

Mona, in de jaren '70 landelijk bekend geraakt door haar brievenrubriek 'Lieve Mona' in *Story*, lijdt aan darmkanker. Een operatie en acht maanden chemotherapie („geen lolletje”) hebben het tij niet kunnen keren. Een nieuwe operatie is zinloos, hoorde ze afgelopen donderdag. Wat rest, is wachten tot de spijsvertering niet meer functioneert. „Daar moet ik niet aan denken”, zegt ze. Het besluit tot euthanasie als het niet meer gaat, nam ze drie maanden geleden al, samen met haar dochter. „Ik weet niet of het moedig is. Het kan ook lafheid zijn”, zegt Mona. „Ik ontwijk bewust het hele akelige wat me te wachten staat.”

Het is 'een kwestie van gezond verstand', vult de dochter aan.

Katholiek

Religieuze gronden weerhouden Mona niet. „Ik ben katholiek opgevoed, bij de nonnen, en heb de eerste communie nog gedaan. Toen begon het afhaken. Vanwege mijn moeder.” Die was alcoholist, zo beschreef Mona eerder in haar boek *Een kusje op je ziel*. „Al jong dacht ik: Is er een Lieve Heer? Waar zit die dan, dat Hij dit nog toelaat?”, zegt Mona nu over haar verwijdering van het geloof. „Maar voor mensen die euthanasie afwijzen, die op religieuze gronden zeggen: 'Ik moet dóór', heb ik veel respect. Mensen mogen het ook niet eens zijn met mijn besluit. Iedereen mag zijn eigen mening hebben. Maar ik mag dat ook. Je moet erover kunnen discussiëren.” Ze overziet haar bijna voltooide

Mona: „Ik zie het als een parachutesprong. Een verlossing waarvan ik zelf de touwtjes in handen heb. ARCHIEFFOTO BAS QUAEDEVLIEG

INTERVIEW MONA KESSELS

leven. Een leven in het teken van schrijven. „Op dat gebied ben ik een heel gelukkig mens. Voor de rest heb ik niet zo'n gelukkig leven gehad. Ik zou het niet op dezelfde manier over willen doen. Op een andere manier wél. En ik heb ook veel geleerd van de ellendige dingen die ik heb meegemaakt.” Paradoxaal genoeg zegt ze: „Ik zou door willen gaan met leven en deel twee aanvragen, alleen weet ik niet aan welk loket. Wat ik bedoel is dit: ik zou nu niet meer zo angstigen onzeker zijn en daardoor beter in staat zijn om mensen te helpen. Dat onzeker deel zou ik kunnen overslaan. Tegelijkertijd heb ik juist daardoor mezelf gevonden. Ik ben dankbaar dat ik zoveel heb geleerd, zoveel levenservaring heb.”

Geboren in Amsterdam, op haar negentiende met moeder mee naar Rimburch. Al vroeg begon ze met schrijven. „Ik leefde in een fantasiewereld, het was een vlucht van moeder vandaan.” Ze schreef kinder-

boekjes en korte verhalen, later wierp ze zich ook op televisie, animatiefilms, reclameteksten, boeken. „Nu denk ik: Ik wilde me ook wel een beetje bewijzen. Want moeder zei altijd: 'Jij kunt niks.'” Haar korte verhalen in bladen als *Libelle* en *Margriet* trokken in 1974 de aandacht van de hoofdredacteur van het toen net opgerichte weekblad *Story*. Hij vroeg haar voor de 'probleemrubriek' waarmee ze beroemd zou worden.

Zevenhonderd brieven

„Ik zei tegen hem: 'Ik ben zelf de meest onvolmaakte mens die rondloopt. Mijn enige goede eigenschap is dat ik eerlijk ben. Voor de rest hang ik van ondeugden aan elkaar.' Daarop zei hij: 'Dat is precies wat we moeten hebben.'” Op het hoogtepunt kreeg ze zevenhonderd brieven per week. „En alles beantwoordt, met hulp van drie assistentes.” Altijd probeerde ze te helpen. Eigenlijk wil ze dat nog steeds: „Vechten voor de jeugd die in eenzelfde situatie zit als ik vroeger. Verslaafden krijgen alle hulp,

maar de mensen eromheen, die staan altijd in de kou.” Maar helpen, het gaat niet meer: „Dit deel van mijn leven wil ik afsluiten. De uitzaaiingen drukken overall tegenaan, de vooruitzichten zijn niet leuk.”

Feestje

En dus komen, in de loop van de week, de artsen, haar dochter, haar kleinzoons voor het finale afscheid. „Ik wil er een feestje van maken. Voor de mannen haal ik twee flessen Freixenet, Spaanse champagne, en voor mijn dochter en mezelf een kir royal. Dan drinken we samen nog een glas. Ik wil bij mijn volle verstand tegen mijn familie kunnen zeggen: 'Het is goed zo en ik hou van jullie.' Dat is ook voor hen toch fijner dan iemand horen kreunen, gillen en worstelen. Dat doe je je naaste toch niet aan?”

Bang is ze niet. „Helemaal niet. Ik heb er de leeftijd voor: Ik zie het als een parachutesprong. Een verlossing waarvan ik zelf de touwtjes in handen heb. En dan ben ik klaar.”

REAGEREN?

sjors.vanbeek@delimburger.nl

Wanneer en hoe euthanasie

In Nederland is vorig jaar 6126 keer melding gemaakt van euthanasie, ofwel 4 procent van alle overlijdensgevallen. Dat blijkt uit cijfers van de RTE (Regionale Toetsingscommissies Euthanasie), de instantie die beoordeelt of euthanasie volgens de regels is toegepast. In 2017 werd 6585 keer melding gemaakt.

In de Euthanasiewet staan zes zorgvuldigheidseisen waaraan een arts moet voldoen om niet strafbaar te zijn.

Er moet een weloverwogen verzoek van de patiënt zijn, het lijden moet uitzichtloos en ondraaglijk zijn, de patiënt moet goed zijn voorgelicht over zijn situatie, er moet geen redelijke andere oplossing zijn, een tweede, onafhankelijke (SCEN-)arts moet zijn geraadpleegd en de levensbeëindiging moet zorgvuldig zijn uitgevoerd.